

РЕШЕНИЕ

№ 26

гр. Търговище, 03.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: БОНКА В. ЯНКОВА

Членове: МИРОСЛАВ Н. МИТЕВ
БОРИС Д. ЦАРЧИНСКИ

при участието на секретаря ЖОРЖЕТА СТ. Х.
като разгледа докладваното от БОНКА В. ЯНКОВА Въззивно наказателно дело от частен характер № 20223500600032 по описа за 2022 година за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.313 и следващите от НПК.

Образувано е по въззивна жалба против присъда № 5 от 09.02.2022 г., подадена от адв.Е.Николов, от АК Разград - повереник на частната тъжителка М. АЛ. М.. С посочената присъда, постановена по НЧХД № 233/2021 г., РС Попово е признал подсъдимия Ал. С. Ал. за невинен в това, да е причинил на тъжителката лека телесна повреда, изразяваща се във временно разстройство на здравето, неопасно за живота, както и да и е нанесъл обида, поради което го е оправдал по възведените с тъжбата обвинения за престъпления по чл.130,ал.1 и по чл.146,ал.1 от НК. Отхвърлил е и предявените от тъжителката граждански искиове, като се е произнесъл по направените разноски постановявайки същите да останат в тежест на страните, така както са направени.

Считайки присъдата за необоснована и незаконосъобразна, с въззивната жалба се иска отмяната ѝ и постановяване на нова, с която подсъдимият бъде осъден по двете обвинения - за причинена лека телесна повреда и за обида. Не са направени доказателствени искания. Допълнителни съображения, в предвиденият по чл.320,ал.4 от НПК срок не са постъпили. С оглед служебно констатирана необходимост от допълнително изясняване на обстоятелства по делото във въззивното заседание бе допуснат и се извърши преразпит на вещото лице д-р Г..

В съдебно заседание, частната тъжителка и въззивник М., редовно призована не се явява. Упълномощеният и повереник адв.Е.Николов от АК Разград се явява и поддържа изцяло въззивната жалба, като устно аргументира съображенията за заявеното в жалбата

недоволство от атакувания съдебен акт, с акцент върху броя на уврежданията, описани в СМУ – осем и броя на причинилите ги удари - най-малко четири. Поддържа се искането за отмяна на оправдателната присъда и осъждане на подсъдимия и по двете, предявени с тъжбата обвинения.

В съдебно заседание, подсъдимият редовно призован не се явява. Упълномощеният му защитник – адвокат Ц.Х. от АК Търговище поддържа становище за неоснователност на жалбата. Моли присъдата на РС като правилна и законосъобразна да бъде потвърдена изцяло.

След като обсъди наведените в жалбата оплаквания и развитите от повереника съображения, като съобрази всички събрани по делото доказателства, включително и установеното от преразпита на вещото лице, след като провери изцяло правилността на обжалваната присъда, на основание чл.314 ал.1 от НПК, съдът установи следното :

Първата инстанция е положила усилия за събиране на необходимите за разкриване на обективната истина доказателства, но при оценката им е допуснала известно отклонение от дължимият съпоставителен анализ, вследствие от което част от фактическите изводи са останали необосновани, а същевременно част от относимите факти, са останали неизяснени, поради което и с оглед правомощията и задълженията си на последна инстанция по установяване на фактите, съобразно и чл.315 – чл.317 от НПК, въззивният съд допусна преразпит на вещото лице съдебен лекар.

Като последица от проверката на доказателствената съвкупност, въззивният състав установи известна промяна във фактологията, приета от първата инстанция и обективизирана в мотивите. Фактическото различие обаче не рефлектира върху правните заключения, поради което и не води до промяна в правните изводи, направени от първата инстанция, респективно не може да бъде удовлетворено направеното в жалбата искане за осъждане на подсъдимия. Това е така, понеже, приетите за установени и от въззивната инстанция параметри на фактическото поведение на подсъдимия обосновават заключение, че уврежданията на тъжителката, не всички(както е приел РС), а само тези, наличието на които е доказано и за които ще стане въпрос по-долу, действително са нанесени от подсъдимия в условията на неизбежна отбрана, поради което и обективирания в оправдателната присъда правен извод е верен и споделим.

При извършеният собствен анализ на доказателствата, въззивната инстанция намира за установени следните фактически положения, относими към преценката по съществото на делото: подсъдимият А., 29 годишен и тъжителката М., 39 годишна, са племенник и леля (последната е сестра на бащата на подсъдимия) и фактическото стълкновение между тях протекло в общи линии по посочената от първата инстанция (стр.втора от мотивите) хронология и механизъм и по-конкретно: на инкриминираната дата - 17.07.2021г.(събота) подс.А. се намирал пред дома си, заедно със своите родители - св.Маринов и св.Колева. Около и малко преди 21 ч. вечерта, покрай тях в посока към близкия контейнер минала тъжителката, носейки кофа с вместимост 20 л, с битов отпадък. На връщане отново минала покрай тях и се спряла при подсъдимия, като на висок глас започнала да го упреква по повод лица, които същият „бил пращал“ като купувачи, без последната да е имала такова

искане. Недоволна от тези му действия, които ѝ създали дискомфорт, тъй като я посетили неприятни за нея хора и след като племенникът и - подсъдимия по делото отрекъл да е вярно, аргументирайки се с това, че има достатъчно собствени проблеми, същата се обърнала към него с думите „*Какво искаш ти бе педераст! Какво ме интересуват твоите проблеми*“ - подс.А. (л.35,НЧХД). Репликите били казани достатъчно високо и били възприети и от родителите на подсъдимия, които също ги чули – св.Маринов (л.37,НЧХД) и св.Колева (л.37,стр.втора,НЧХД).След отправените му думи подсъдимият станал и се изправил срещу тъжителката, която с носената от нея празна пластмасова кофа започнала да го „*налага*“ - подс.А. (л.35,стр.втора, НЧХД), нанасяйки му удари – в областта на главата, странично, зад лявата ушна мида и по тялото, в лявата странична повърхност на гръдния кош - СМУ,л.33 и СМЕ,л.60 от НЧХД. За да се защити, подсъдимият взел една дъска намираща се наблизо и ударил с нея тъжителката по тялото - „*предната повърхност на лявото бедро над коляното*“ и по главата - в дясната част на лицето – „*долен клепач на дясното око и по дясната скула*“ - СМЕ (л.58, НЧХД), като от удара в главата тъжителката паднала на земята по гръб, с което инцидента приключил.

Различната фактическа установеност спрямо приетото от първата инстанция, не касае предисторията на конфликта, която първата инстанция е установила коректно и настоящият състав възприема, а касае само броя на ударите и механизма на тяхното нанасяне. Въззивният съд не споделя, като я намира за необоснована, възприетата в мотивите хронологична последователност(стр. втора, абзац първи), а именно, че след като тъжителката му нанесла двата удара с пластмасовата кофа, подсъдимият взел дъска, с която „*ударил няколко пъти пострадалата по главата и тялото*“, че въпреки ударите „*Тя продължавала да ръкомаха с пластмасовата кофа, след което загубила равновесие и паднала на земята, но веднага се изправила и си тръгнала, с което инцидентът приключил*“.Така възприетата от РС фактическа последователност и главно приетото от първата инстанция, че подсъдимият нанесъл множество удари (най-малко четири, включително и разкъсно- контузните рани в главата - по темето и устната), не се споделят от въззивният съд, понеже тези изводи са направени без да са обсъдени съдържателно показанията на двамата свидетели – служители от полицията (въпреки декларираното в мотивите тяхно ползване). В аспекта на несъмнената заинтересованост на останалите свидетели, показанията на непредубедените свидетели Д.Николов и Х.Георгиев, като обективен източник на релевантни факти са изисквали внимателно и най-вече пълноценно използване.

Последица от констатираното отклонение от процесуалните изисквания за съвкупното обсъждане на информацията от всеки един от доказателствените източници е необоснованият извод, направен от първата инстанция, че всички увреждания отразени в СМУ са с произход конкретния инцидент и съответно, че всички са нанесени от подсъдимия. Съдът е приел за даденост посоченото обстоятелство, вероятно стъпвайки на наличието им представеното с тъжбата удостоверение, издадено след освидетелстване на тъжителката два дни по-късно.

Отсъствието на дължимия съпоставителен анализ е намерило проекция и в известното

затруднение на първата инстанция да обоснове приложението на чл.12 от НК, при възприетите като брой - два удара върху подсъдимия и последвали четири върху тъжителката, което проличава от заместването на дължимите фактически, а от там и правни изводи с обобщаващото изречение *„последвалите няколко удара с дъска по посоката на тялото и главата на М., които нанесъл подс.А. се приемат и ценят от съда, като необходимата защита на подсъдимия провокирана изцяло от нападението на М., и предназначена за прекратяване на последното.“* Именно фактическата неяснота относно действително доказаният **брой** и **в и д** на нанесените увреждания на тъжителката са обусловили и отсъствието на дължимото конкретно съотнасяне на фактите по случая към института по чл.12 от НК. По-конкретно, става въпрос за това, че правните елементи на неизбежната отбрана и условието за нейната приложимост, залегнали в задължителната съдебна практика, която вярно е цитирана, несъмнено изискват точното установяване на момента, в който нападението е прекратено, а видно от мотивите, от една страна РС е приел, че тъжителката последователно нанесла на подсъдимия два удара с кофата, с които успяла *„сериозно да го нарани“* (вж мотиви стра втора първи абзац), след което е приел, мотивирайки отказа си да кредитира обясненията на подсъдимия, в частта относно броя на ударите, че същият нанесъл най-малко четири удара (мотиви,стр. трета, предпоследен абзац), след което в разсъжденията си за неприложимостта института на реторсия (мотиви,стр 4), посочва, че *„нападението не било изцяло прекратено, а само временно прекъснато, тъй като пострадалата продължила да размахва пластмасовата кофа към подсъдимия и е преустановила нападението едва след като паднала на земята - момент, след който подсъдимият не е нанасял никакви удари“*. Преценката на изложените съображения, еднопосочно навежда на извод, че според първата инстанция - ударите (два на брой) върху подсъдимия са първи и последователно нанесени му, след което за да се предпази от продължаващите замахвания с кофата, той от своя страна нанесъл четири (най-малко четири удара) с дъската и всички те са в условията на продължаващо от страна на тъжителката нападение (замахване с кофата) и съставляващи отблъскването му, като въпреки ударите тя не преустановявала нападението, което било отблъснато от само себе си, тъй като тя, загубвайки *„равновесие“* (мотиви ,стр. втора), паднала.

Този подход към фактите, въззивната инстанция не споделя, като намира, че от една страна установяването им, както се посочи, не е вследствие дължимата съпоставителна преценка, а от друга не намира и логическа подкрепа, тъй като приетото от първата инстанция, че въпреки множеството (най-малко четири) последователни удари, нанесени от подсъдимия с дъската – от които единият причинил разкъсно контузната рана в главата, съпроводено с кръвене (вж. в.л д-р Г., л. 36,ВНЧХД) тъжителката не само не била възпряна, а продължавала да замахва, при това без да успее повече да увреди подсъдимия и от което замахване, в крайна сметка *„загубила равновесие“* и паднала сама, е трудно приемливо дори и като житейска ситуация. По делото липсват данни за злоупотреба с алкохол, което би било индикация за възможен проблем с равновесието, доколкото, както е отразено в докладната записка –тъжителката е била *„във видимо трезво състояние“* (л. 50, НЧХД). По - същественото е, че тази хронология е изведена въз основа на предположение, без да е била

изяснена по експертен път подобна възможност, предвид заключението, обективизирано в изслушаната СМЕ, сочещо на друг възможен механизъм, който макар и основан на заявеното от пострадалата, вещото лице е намерило за достоверен - *„нанесен удар в областта на главата, след което паднала на земята“* (вж л.67, НЧХД). Съответно, без да е било изяснено, чрез разпит на вещото лице в тази посока – дали при констатираните удари в главата, който и да е от тях, пострадалата е била в състояние да продължи да *„размахва кофата“*, приетата фактическа хронология, освен нелогична от житейска гледна точка, е и необоснована. Посоченото, съобразено и с коментираното по-горе подценяване действителното доказателствено значение на установената от двамата свидетели Георгиев и Николов информация, мотивира въззивният съд да изрази несъгласие с възприетата в мотивите към присъдата фактическа хронология на инцидента .

Относно броя на нанесените от подсъдимия удари върху тъжителката и механизма на нанасяне, след извършения преразпит на вещото лице и след собствен доказателствен анализ, **настоящият състав намери за установени и доказани само два удара, нанесени от подсъдимия върху тъжителката** по *„предната повърхност на лявото бедро над коляното“* и по лицето вдясно - по *„долен клепач на дясното око и по дясната скула“* (СМЕ, л.58, НЧХД), като от удара в лицето последната паднала на земята. Респективно, от падането назад, последната получила и обективизираните в СМУ охлузвания *„по задната повърхност на лявата предраменница“* и *„по гърба в областта на лявата лопатка“* (вж СМЕ, л.58, НЧХД).

За да приеме този обем на причинените от подсъдимия увреждания, въззивният съд съобрази от една страна противоречието в показанията на двете групи, ангажирани от страните свидетели, които освен друго са и принципно заинтересовани към случая - св.Костадинова, роднина по сватовство от първа степен с тъжителката(майка на съпруга ѝ) и св.Маринов и св.Колева - родителите на подсъдимия, а от друга наличието по делото и на непредубедени свидетели, установяващи по делото както факти с пряко значение, така и позволяващи проверка за достоверност на останалите доказателства. Както е известно, само близката родствена връзка на свидетелите не изключва априори тяхната достоверност, но изисква с оглед тяхното ползване много внимателната им проверка, която в случая е улеснена именно от констатираното наличие на обективни доказателствени средства и способности за проверка, каквито са показанията на двамата полицаи Георгиев и Николов и заключението на СМЕ. Последното е особено важно и поради факта, че ангажираните от тъжителката незаинтересовани, от гледна точка липсата на родствена връзка със страните свидетели В.Хрюстемова и Н.Хрюстемов не установяват релевантни факти. Същите сочат само за някаква *„гюрюлтия“* св.Хрюстемова (л.36,НЧХД) без каквато и да е конкретика, включително и относно участниците в скарването, каквито не установява и съпругът и св. Хрюстемов : *„за инцидента разбрах после, че нещо са се скарали“* св.Хрюстемов (л. 36, НЧХД)

При оформените взаимно противоречащи си доказателствени съвкупности – от една страна св.Костадинова, сочеща на състояние на тъжителката след тежък побой, а от друга – подсъдимият, който отрича съприкосновение, а само замахване с дъската, подкрепен от

родителите си, макар и не изцяло, доколкото последните допускат да е било завършено замахането и нанесен удар върху ръката на тъжителката, за разкриване на обективната истина от същественото значение, както се отбеляза, са именно показанията на служителите от полицията, пристигналите по подадения от тъжителката сигнал - свидетелите Х.Георгиев и Д.Николов. Независимо, че същите не са очевидци на инцидента, несъмнено са достоверен и съществен доказателствен източник и то в две посоки – както като пряк източник относно възприетото от тях състояние на тъжителката, така и като произведен, доколкото опосредено установяват получената от тъжителката информация за случилото се инкриминираната вечер.

Съпоставката на техните показания с казаното от св.Костадинова обуславя извод за недостоверност на последната, като в тази връзка въззивният съд споделя съображенията,(на стр.трета, абзац първи от мотивите), с които първата инстанция също е отказала да и се довери. В допълнение може да се посочи и това, че твърденията на св.Костадинова за състоянието на тъжителката възприето *„на следващия ден, когато се връщаха от лекар“* включващо *„..голяма рана на главата. Кръвта беше засъхнала по косата ...и ..ръцете и бяха изподрани, където се е защитавала“* –л.36, НЧХД са изцяло опровергани от съвкупната оценка на установеното от преразпита на вещото лице, от данните отразени в изготвената докладна записка и от показанията на самите полицаи, извършили проверката.

На първо място, при прегледа на пострадалата, извършен на 19.07.2021г, не са установени увреждания по ръцете, които да са били *„изподрани“*, каквито съответно не са обективирани и в изготвената СМЕ (стр.58, НЧХД). Въпреки, че възражение в тази посока не е отправено, уместно е да се спомене, че липсва каквато и да е пречка на извършилия първичното освидетелстване съдебен лекар, който е издал и ползваното за експертизата СМУ, да бъде възможна експертиза и същият да участва и като експерт в процеса (вж в този смисъл Р № 355 / 11.01.2001 г. по н. д. № 264/2000 г., на ВКС, I н. о.)

На следващо място, от извършения преразпит на вещото лице д-р Г. и от изяснените външни прояви на обективирания в СМУ увреждания в окосмената теменна част на главата и в областта на устните, несъмнено следва извод, че се касае за увреждания, които са свързани *„с разкъсване с контузия на меките тъкани,„* поради което и със сигурност *„тече кръв“* и *„същите“* *„веднага си личат след нанасяне на ударите в областта на устата“* – д-р Г. (л.36,ВНЧХД). Вещото лице уточни също, че останалите увреждания в областта на лицето- по дясната скула и по десния клепач стават видими след известен период от време *„от 30 минути до един час“* (л.36, ВНЧХД). Свидетелите Х.Георгиев и Д.Николов, които са се отзовали своевременно по подадения сигнал – в 21.00 ч. същият е получен, а в 21.15 ч. е бил съставен предупредителния протокол на тъжителката (вж л.50 и л. 51 от НЧХД) не установяват да е имало видими следи от насилие по тъжителката, още по-малко такива, от които да тече кръв, както и не им е било съобщено от тъжителката да ги е получила: *“ По нея нямаше следи от насилие. Попитахме я дали има нужда от медицинска помощ и тя ни отвърна, че няма“* - св.Николов(л. 72,НЧХД). Опосредената чрез отразеното в докладната записка (вж л. 50, НЧХД), изготвена веднага след случая от св.Д.Николов, информация, получена от полицаите от самата тъжителка е сведена само до скарване и размяна на удари

„*същата заяви ,че се е скарала с племенника си и са разменили удари по тялото“*. В същият смисъл е възпроизведената и в качеството им на свидетели информация (вж л 72 и л.73 от НЧХД), като обяснимо, предвид конкретиката на случая, който не е разкривал никаква особеност, и двамата свидетели не възпроизвеждат подробности, като подчертават верността на своевременно отразеното в изготвената докладна записка, както и по-пълната й информативна стойност, тъй като докладната е била изготвена веднага, което е видно и от датата на съставянето и.

При събраните по делото от показанията на св.Николов и св.Георгиев данни за състоянието на тъжителката веднага след инцидента, които въззивната инстанция приема за достоверни, заявеното от св.Костадинова, че пострадалата *„Беше със страшни болки... Трепереше, не можеше да каже какво е станало, тя беше в шок“* (л.36 от НЧХД) е изцяло опровергано. Свидетелите Николов и Георгиев не само са възприели състоянието на тъжителката малко след случая, но и същата не е била “ в шок“, тъй като без каквото и да е затруднение им е разказала какво се е случило. Показанията на св.Костадинова, освен изолирани от другите доказателства, са и алогични, понеже липсва каквато и да е логика да се приеме, че ако описаните увреждания по тъжителката (л.36,НЧХД) *„подута,..... със страшни болки и голяма рана на главата. Кръвта беше засъхнала по косата..“* действително са били получени вследствие инкриминирания в тъжбата побой,тъжителката няма да приеме, а ще откаже – както е сторила –предложението на полицаите да и окажат съдействие и ще отговори отрицателно на отправения от тях само 15 минути след инцидента въпрос дали има нужда от мед помощ(вж св.Николов и Георгиев -л.72 и л.73,НЧХД), а същевременно ще търси такава два дни по-късно.

Както се посочи, вещото лице изрично поясни в проведения преразпит, че разкъсно контузни рани (каквито са установените по окосмената теменна част и в областта на устните) винаги са придружени с кръвене, което ако е било налично, след като е в областта на главата – тоест видимо, то и двамата полицаи несъмнено биха го забелязали. Следва да се отбележи, че предложеното съдействие от страна на св.Николов и св.Георгиев е не защото състоянието на тъжителката го е предполагало, а с оглед причината, поради която са били извикани - във връзка с оплакване за нанесен побой и това е заявено изрично от св.Д.Николов *“По нея нямаше следи от насилие. Попитахме я дали има нужда от медицинска помощ и тя ни отвърна,че няма“* (л. 72,НЧХД.) В случая е напълно ирелевантно към установяването на този факт възражението на повереника – адв. Е.Николов, свързано с възрастта на двамата полицаи и техният професионален стаж – били млади (на 21г и на 29 г. ,бел.ОС) и не били съдебни лекари. За да могат да възприемат дали тъжителката е имала разкъсно - контузни рани по главата, които по естеството си винаги са съпроводени с кръвене не е необходимо двамата свидетели служители на РУ, както да са достигнали никаква възрастова зрялост или конкретно определен професионален стаж, така и да разполагат със специални медицински познания.

Необходимо е да се уточни, във връзка със значението на показанията на свидетелите Николов и Георгиев като източник на производни доказателства, че настоящият състав не намира процесуална пречка за тяхното ползване, свързана с недопустимостта на частната

тъжителка да участва в процеса като свидетел. Като е известно, изявленията на частния тъжител не съставляват доказателствено средство, но липсва ограничение в процесуалните правила за обема на обстоятелствата, установими чрез лицата, които са ги възприели, без да е извършен или да е било възможно да бъде извършен, разпит на първоизточника. Както е посочено в Р№ 242/ 16.04.2020 г. по н. д. № 1018/2019 г., на ВКС, III н. о: *“ Възможността едно доказателство да се явява пряко от гледна точка на връзката с предмета на доказване, и същевременно да е производно, от гледна точка на източника, е познато на доктрината и практиката..”* и въпреки, че най-честият случай е установяване чрез свидетели на извънпроцесуални признания на обвиняемия (какъвто е случаят третиран и в цитираното решение), няма пречка чрез свидетели да се установяват и всички други извънпроцесуални изявления, без значение причината, която ги изключва от пряко събиране в процеса.

По тези съобщения, въззивният съд, също намира за недостоверни показанията на св.Костадинова за множество увреждания, включително и за разкъсно контузни рани по главата и счита същите за недоказани.

Другата доказателствена група, формирана от обясненията на подсъдимия и неговите родители също не предполага цялостно доверие, а само в частта си, която корелира с установеното от другите достоверни източници. В тази връзка обясненията на подсъдимия, съдържаща признание за вземане на дъска и замахване, но без да е осъществен удар, като опровергани от другите доказателства, включително и показанията на баща му – св.Маринов (л.37,НЧХД) са недостоверни и процесуалното им значение се свежда до упражнено право на защита.

Тук е мястото да се посочи, че приетото от първата инстанция, признание на подсъдимия за нанесен удар, макар и *„само на един удар“* (вж.стр трета от мотиви) не кореспондира с установеното по делото. Признания за реален физически досег не се съдържат в депозираните от подсъдимия обяснения. Точният прочит на казаното от него пред първата инстанция сочи само и единствено на признание за вземане на дъската и нейното вдигане (вж. л.35, НЧХД). При това, в случая изобщо не става въпрос за неяснота в записаните изявления, въпреки,че подобен подход при съставяне на съдебен протокол е недопустим, а следва от категоричното и отразено в съдебния протокол изявление на подсъдимия, който на въпрос на съда изрично е посочил *“ Не съм я докосвал. Тя падна назад ”* –л. 35,НЧХД .

Изявления за реализиран удар, а не само замахване се съдържат в показанията на неговия баща – св. С.Маринов, който дава показания в тази посока, макар и противоречиво – в началото на разпита твърди, че *„Али посегна, но не можеше да удари Мейрям“*, а в края на разпита посочва в отговор на въпрос за защитата *„Да.Удари я на лявата ръка, само един удар. Не я е удрял по главата „* (вж л. 37,НЧХД)

Въпреки, така констатираната незаконосъобразност при доказателствената оценка на обясненията на подсъдимия, в принципен план и коректният им прочит не позволява да му бъде възложено цялостно доверие. Твърденията на подсъдимия, че взел дъската, но само я „вдигнал“ срещу тъжителката и тя сама паднала назад са недостоверни и опровергани, както от вида на увреждането по лицето (двете увреждания вдясно - по десния клепач и дясната

скула) и по предната повърхност на лявото бедро, за които вещото лице е посочило, че са с механизъм от директен удар, така и от показанията на двата свидетели Х.Георгиев и Д.Николов, опосредено установяващи волеизявленията на пострадалата за „размяна на удари“ между нея и подсъдимия. Обясненията на подсъдимия не намират подкрепа дори в показанията на разпитаните като свидетели негови родители, които, както се посочи, макар и противоречиво (вж св.Маринов л. 37, НЧХД) и с известна несигурност(вж св.Колева,л.37,НЧХД) установяват реално съприкосновение.

В обобщение, въззивният състав намира за установена и доказана следната фактическа последователност в поведението на подсъдимия и тъжителката: след разменените реплики и отправената към тъжителя обидна квалификация “педераст“, същият станал срещу тъжителката, която го ударила с празната кофа по главата и по тялото, причинявайки му описаните в съд. мед удостоверение увреждания(л.60,НЧХД), а подсъдимият с намиращата се наблизо дъска, която взел и за да се предпази и я отблъсне, нанесъл от своя страна върху тъжителката удари по *„предната повърхност на лявото бедро над коляното“* и по лицето, причинявайки и едновременно двете увреждания - *по долен клепач на дясното око и по дясната скула* “(вж преразпит вещо лице, л. 36, ВНЧХД) , от което последната паднала назад и по гръб на земята.

Така възприетите за установени фактически положения, въззивният съд намира за изводими от съвкупната оценка на показанията на св.Николов и Георгиев и изяснените от вещото лице д-р Г. обстоятелства, свързани с външните прояви на обективирания в СМУ множество увреждания, включително и необходимото време за визуализиране на уврежданията по лицето – клепача и скулите – *„от 30 минути до един час“* (л. 36,ВНЧХД), което обяснява липсата им към момента, към който е проведен разговора с полицаите, от обясненията на подсъдимия, в частта им за причината за инцидента и че е взел именно дъска - предмет с по-голяма площ, позволяващ едновременно причиняване на двете увреждания по лицето – дясната скула и десния клепач, отчасти от показанията на св.Маринов, относно предисторията на конфликта и че синът му е използвал реално дъската,като е нанесъл с нея удар. Тоест, доказана като хронология, брой и последователност на нанасянето на ударите, според настоящият състав е именно описаната по-горе фактология, включваща двата удара от страна на тъжителката и съответно двата удара от подсъдимия върху нея- по предната част на бедрото и втори по лицето вдясно, от който именно тъжителката паднала назад на земята.

При установената от въззивната инстанция фактология и последователност на взаимно разменените удари, макар и в известно различие от фактическите положения, приети от първата инстанция, непроменен остава правният извод за приложимост на института по чл.12 от НК, а именно, че увреждането нанесено с дъската в областта на предната повърхност на лявото бедро и в дясната половина на лицето, е в условията на неизбежна отбрана.Не се касае за провокация,тъй като изправянето на подсъдимия не е обективирало намерение за саморазправа - не се и твърди в частната тъжба, нито е установено подсъдимият да е бил в нетрезво състояние. И след като активните първоначални действия са били предприети от тъжителката, то и причиненото и впоследствие увреждане, което е в

рамките на необходимите предели и не ги надхвърля, респективно са реализирани от подсъдимия за да се защити и отблъсне започналото непосредствено и противоправно нападение спрямо него, покриват елементите на института, регламентиран в чл.12,ал.1 от НК, поради което и осъщественото от подсъдимия деяние,като извършено в условията на неизбежна отбрана "не съставлява престъпление, защото не е обществено опасно.

Отсъствието на дължимата, съгласно стандарта по чл.302 от НПК, степен на доказаност на последващо поведение на подсъдимия, след падането на тъжителката на земята - да е продължил да я удря, рита и пр., не позволяват да се приеме, че са налице основания за продължаване на инкриминирано поведение след като е отблъснато нападението и тъжителката вече е била паднала на земята, съборена от удара с дъската в областта на главата. В тази посока фактическите изводи на първата инстанция(на стр четвърта от мотивите) са обосновани и се споделят: Липсва каквото и да е доказателство, включително и опосредено въведено чрез показанията на полицаите, подсъдимият да е удрял или ритал тъжителката след като последната е паднала на земята.

По конкретните съображения, развити устно от повереника адв.Е.Николов

Вярно е, че в СМУ са отразени не само двете увреждания – по предната повърхност на бедрото и вдясно по клепача и скулата, а и множество други увреждания. Да се възприемат всички, като причинени от инкриминирания инцидент, без за останалите да е установена изискуемата доказателствена обезпеченост, би било в противоречие с дължимият стандарт за доказаност на обвинението, включително и на частното обвинение, което изисква както „Обвинението да е доказано по несъмнен начин“ (чл.303,ал.2 от НПК) така и не допуска никое доказателство или средство за неговото установяване да има приоритет, съгласно принципното положение, съдържащо се в чл. 14,ал.2 от НПК.

Съдебно медицинското удостоверение, както е известно не установява авторство. То несъмнено е косвено доказателство, но само по себе си доказва само вида и характера на действително получени от пострадалата телесни увреждания, но не и обстоятелствата, при които са получени, още по-малко първоизточника на причиняването им. С оглед трайното разбиране, залегнало в редица решения на ВС и ВКС (Р № 34 от 6.II.1985 г. по н. д. № 6/85 г., II н. о. на ВС на РБ, Р № 70 от 13.III.1995 г. по н. д. № 602/94 г., III н. о. на ВС на РБ, Р № 90 от 21.VI.1995 г. по н. д. № 476/94 г., I н. о., Р № 179 от 22.03.2010 г. по н. д. № 105/2010 г., ВКС, III н. о, Р № 263 от 28.05.2013 г. по н. д. № 787/2013 г., ВКС, I н. о, Р № 19 от 19.03.2019 г. по н. д. № 1108/2018 г., II н. о, ВКС и др.) за значението на косвените доказателства и условието за тяхното ползване, допускащо осъдителна присъда, основана върху тях само ако те *„в своята съвкупност ..водят до единствено възможният извод за виновността на подсъдимия и да изключват останалите възможни версии“* -Р № 90/ 21.VI.1995 г. по н. д. № 476/94 г., I н. о. на ВС на РБ, то и съд мед удостоверение, представено към тъжбата, дори и с косвената подкрепа на факта, че действително на инкриминираната дата между тъжителката и подсъдимия е имало инцидент, не изпълва това изискване.

Преценени в съвкупност, като косвено относими към фактите от предмета на доказване - първият от които, съгласно чл. 102,т.1 от НПК е извършеното престъпление и участието на

обвиняемия, нито случилия се инцидент на инкриминираната дата 17.07.2021г, описан пред полицаите като скарване, при което „*двамата са си разменили някакви удари*“ (вж св.Георгиев, л. 72, НЧХД), нито съд. мед удостоверение, обективизиращо и други (извън приетите за доказани) увреждания, нито дори принципната възможност, допусната от вещото лице да са „*получени по едно и също време*“ - д-р Г.(л.67, НЧХД) отговарят на условието, изводът направен въз основа на тях, че именно подсъдимият е автор на всички описани в съд мед удостоверение увреждания и ги е причинил по описания в тъжбата начин, да е единствено възможния.Дори и само показанията на двамата служители са достатъчни за да поставят го под съмнение.

В аспекта на посоченото, несподелимо е и изтъкнатото от повереника съображение, че след като въпросният ден несъмнено е имало стълкновение между тъжителката и подсъдимия, ТО И НЯМА КАК всички констатирани по нея увреждания на 17.07.2021г. да не с а ПРОИЗХОД ИМЕННО ТОВА СТЪЛКНОВЕНИЕ. Подобен подход на интерпретация на доказателствата не може да бъде възприет, защото е основан изцяло на предположение, което НПК не допуска както като доказателствен източник, така и като и аналитичен способ.

Несподелими са и предложените от повереника съображения за доказаност на частното обвинение изградени на плоскостта на коментирана недоказаност на защитната теза, тъй като са в конфликт с принципното положение за възложената, съгласно чл.103,ал.1 от НПК, тежест на доказване, която лежи върху частния тъжител. Обвиняемият не е длъжен да доказва, че е невинен и не могат да се правят изводи в негова вреда от това, че не е доказал възраженията си. Този основен принцип, залегнал в чл.16 от НПК е относим както към престъпленията от общ характер, така и към тези, преследвани по тъжба на пострадалото лице. Ето защо и развитите съображения за недоверност в обясненията на подсъдимия, не са от естество да заместят дължимото изискване за доказване на инкриминираното с частната тъжба престъпление, възложено върху частния тъжител, което в случая с оглед престъплението включва - доказване както на уврежданията (на всички инкриминирани в тъжбата), така и на техния автор и то по начина на причиняване, очертан в тъжбата, защото именно в нея и чрез описаните в нея факти, е определен и предмета на доказване в конкретния процес.

Ето защо **и в заключение**, с очертаното фактическо изменение на приетата от първата инстанция фактическа обстановка, след като изменението на фактите не води до необходимост от изменение на правната им оценка, то и въззивният съд споделя направеният от първата инстанция правен извод, за отсъствие на основание за осъждане на подсъдимия, поради приложимостта на изключващата обществената опасност хипотеза по чл.12 от НК - неизбежна отбрана, в условията на която е причинено увреждането на тъжителката - по предната повърхност на лявото бедро и по дясна част на лицето – дясна скула и десния клепач, със следващите от липсата на престъпление последици - отхвърляне на предявения граждански иск.(Вж Р №412/7.02.2012г, по н.д.№ 2028/2011г на Трето н.о. на ВКС)

ОТНОСНО престъплението по чл.146,ал.1 от НК

Правилно РС е съобразил ограничението в стандарта за доказаност изрично въведен в НПК в чл.116, изключващ възможността осъдителната присъда да почива само на самопризнание, какъвто е и настоящият случай. В този смисъл РС е подходил правносообразено към установените фактически данни за признатото казване от подсъдимия на думата „курва“, към момента, когато инцидентът вече е бил приключил и тъжителката си тръгнала.

Само за пълнота на изложението, следва да се посочи, че възражението на защитата за неприложимост института на реторсията към престъплението обида не почива на регламентацията, съдържаща се в чл.146,ал.2 от НК, която е в обратния смисъл. Не може да има реторсия между различни по вид престъпления. Така, при нанесена обида и веднага след нея последвала лека телесна повреда безспорно е неприложим институтът на реторсията. Но принципно, както чл.130,ал.3 от НК допуска приложимостта на този правен институт при леките телесни повреди, като единственото изискване е те да са от един и същи вид „*също такава телесна повреда*“, така и нормата на чл.146,ал.2 от НК регламентира идентична хипотеза при обидата. Посоченото е само за изчерпателност, защото в случая липсват фактически основания за обсъждане приложимостта на чл.146,ал.2 от НК, доколкото казването, по признанието на самия подсъдим е след като инцидентът е приключил и леля му си „*тръгнала нагоре*“. Извършения преглед и анализ на доказателствената съвкупност не разкриват нито едно друго доказателство, което пряко(чрез показанията на разпитаните свидетели) или косвено (чрез опосредено установяване изявления на частната тъжителка) да установява посоченото в тъжбата второ престъпление.

При тази доказателствена оценка изводът, че инкриминираното в тъжбата второто престъпно деяние - по чл.146,ал.1 от НК, не позволява постановяване на осъдителна присъда, поради ограничението вложено в чл.116 от НПК, е верен.

Следва да се отбележи и това, че изразената пред първа инстанция позиция за недоказаност на обвинението по чл.146,ал.1 от НК, с оглед липсата на надлежно реализирано изявление и то от частната тъжителка, което да обуслови предвидените в чл. 24,ал.5 т 4 от НПК последици, както правилно е преценил и РС, не го е освободила от задължението да се произнесе по същество на обвинението за нанесена обида. В същото време, с оглед обема на пълномощията на повереника, изяснени във въззивната инстанция, ограничени до вписаното в пълномощното пред РС, и при избраното от тъжителката процесуално поведение да реализира правото си да не участва лично във въззивната инстанция (напълно допустимо, съгласно чл.329,ал.3 от НПК), поставят в идентична позиция и въззивният съд, който съответно също дължи произнасяне по същество. Предвид посоченото, независимо от застъпената пред РС от повереника на тъжителката теза за недоказаност на престъплението по 146 от НК, с оглед обема на заявеното оплакване, включващо, съгласно заявеното във въззивната жалба и недоволство от оправдаването и за това престъпление, то и въззивният съд при неоттеглено от тъжителката обвинение, но същевременно надлежно сезиран с въззивната жалба, с оплакване против присъдата и в тази и част, го разгледа, но го намери за неоснователно.

Ето защо и по изложените по-горе съображения, настоящият състав намери искането в жалбата за отмяна на първоинстанционната присъда и постановяване на нова, с различен правен резултат, а именно осъждане на подсъдимия, за неоснователно.

При СЛУЖЕБНАТА проверка, съдът констатира незаконосъобразност в произнасянето на първата инстанция по въпроса с разноските, направени по делото. Съобразно мотивите за постановената оправдателна присъда, приложимата норма, която първата инстанция е следвало да съобрази е чл.190,ал.1 от НПК. В случая съдът не е приложил института на реторсията, при която е допустимо разрешаване на въпроса с разноските по начина, по който е процедирал *„да останат така както са направени“* (стр последна от мотивите). Действително, при приложение на института на реторсията подобно разрешаване на въпроса с разноските е не само допустимо, но и правилно (вж Р № 464/ 24.IX.1981 г. по н. д. № 466/81 г., I н. о. на ВС на РБ)

В конкретния случай обаче, след като е приел приложимост на нормата на чл.12 от НК и е оправдал изцяло подсъдимия, съдът е следвало да разреши въпроса с разноските, така както изисква чл.190,ал.1 от НПК и задължителната за прилагане съдебна практика, съгласно която позицията или инициативността на подсъдимия, когато е оправдан, е без всякакво значение за присъждане в негова полза на направените от него разноски (вж. Тълкувателно решение № 36 от 6.XI.1990 г. по н. д. № 27/90 г., ОСНК).

Ето защо не може да бъде споделено съображението, с което първата инстанция е разрешила въпроса с разноските разпределяйки ги както са направени, с аргумента, че – *„подсъдимият, макар и защитаван от упълномощен защитник, не е претендирал разноски“*. Както се посочи, последното е без значение за приложението на чл.190,ал.1 от НПК.

В рамките на дължимата цялостна проверка, в пределите на задълженията си по чл.314,ал.1 от НПК, въпреки липсата на наведени от страните оплаквания в тази посока, въззивната инстанция намира за необходимо да посочи следното : Съгласно чл.190,ал.1 от НПК, когато подсъдимият бъде оправдан, какъвто е настоящия случай, всички направени по делото разноски се възлагат в тежест на частния тъжител. Този принцип, отнесен към данните по делото обаче не намира фактическо измерение в реална промяна, тъй като разноски за призоваване на свидетели от подсъдимия не са направени – същите са били доведени в съдебното заседание, а другите разноски – за вещото лице, са били обезпечени чрез внесен от повереника на тъжителката депозит. В представеното по делото пълномощно за защитника на подсъдимия реално плащане не е вписано, поради което и само на това основание – защото не са били реално направени, а не защото не са били поискани, както се е мотивирал РС, липсва необходимост да бъдат присъждани разноски в конкретен размер на оправдания подсъдим.

С оглед изхода на делото пред въззивната инстанция, на подсъдимия следва да бъдат присъдени направените от него разноски за защитник по ВНЧХД № 32/2022г, по описа на ОС Търговище в размер на 600лв, съгласно представеното пълномощно и отразеното в същото обстоятелство, че са реално заплатени. И също, с оглед изхода на делото, направените пред въззивната инстанция деловодни разноски – възнаграждение на вещо

лице, в размер на 20 лв, следва да бъдат възложени, на основание чл.190,ал.1 от НПК, в тежест на частната тъжителка, която следва да ги заплати.

Водим от гореизложените съображения и на основание чл.338 от НПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда № 5 от 09.02.2022г, постановена по НЧХД № 233/2021г. от Районен съд Попово.

ОСЪЖДА М. АЛ. М., с ЕГН *****, да заплати по сметка на ОС Търговище направените по делото разноси в размер на 20 лв. за вещо лице.

ОСЪЖДА М. АЛ. М., с ЕГН *****, на основание чл.190,ал.1 от НПК, да заплати на подсъдимия Ал. С. Ал., със снета по делото самоличност, направените от същия разноси за защитник във въззивното производство в размер на 600 лв.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____